

Sâmiha Anne sıra dışı bir kadındır.

Sâmiha Ayverdi için ünlü destan şairi Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu bu ifadeleri kullanıyor! Kadının acziyetini, ezilmişliğini, yokluğunu ve yoksunluğunu dile getirenler bu topraklarda bunların zıddı bir hayat sürmüş, engin kültür ve birikimleriyle var olmuş şahs-ı abide kadınları hiç zikretmezler nedense!

Sâmiha Ayverdi'yi hiç hatırlamazlar mesela...

Bir Osmanlı ve İstanbul yazarı olan bu nadide kadını çok az kadın bilir, çok azı onu okumuş, onun fikirleriyle beslenmiştir. Edebiyat ve kültür çevrelerinde her yaşta ve makamda insanın kendisine "Sâmiha Anne" dediği bu nazif kadın, bilgisiyle, görgüsüyle, hayatıyla nev-i şahsına münhasır bir güzellikle kalplerin en derine nüfuz etmiş olan çok önemli bir kadındır.

Türkiye'de birçok ilk onun öncülüğünde gerçekleşmiştir. Mevlana ve Yunus Emre'nin kitlelere ulaşmasında onun katkıları büyüktür. Konya'da her yıl düzenlenen "Şeb-i Aruz" 1954 yılında ilk kez onun öncülüğünde gerçekleştirilmiştir. Onun eserlerinde ve yaşayışında Mevlana'nın ve eserlerinin büyük tesiri vardır nitekim 1940'lı yıllarda kendisiyle yapılan bir söyleşide "bu aralar neler okuyorsunuz" sorusuna cevaben "yine Mevlana, Divan-ı Kebir ve her şey" diyerek Mevlana sevgisini ve bağlılığını dile getirir. Kırk civarındaki kitaplarının sekizi tasavvuf üzerinedir.

Sâmiha Anne sıra dışı bir kadındır

Türkiye'de "Tarih şuuru ve medeniyet inşası, tasavvuf, İstanbul" gibi konuları ilk kez gündemine

alan, onları bir anne şefkatiyle bağrına basan, tefekkür eden, bu mevzular üzerinde yazdıklarıyla insanları derinden etkileyen bir başka kadın yazar daha yoktur!

Sâmiha Ayverdi'de kadının da bu ülkenin meselelerine duyarlı olduğunu, onun da fikirleri olduğunu, tefekkür ettiğini görürüz. Hala bu topraklarda ikinci bir Samiha Ayverdi ortaya çıkmamıştır ne yazık ki! Fasit bir dairenin etrafında sürekli aynı mevzuları işleyen günümüz kadınının çok azı bu muhterem kadını tanır ve bilir!

Kültür, medeniyet, tarih şuuru ve tasavvuf mevzuları sanki kadının ilgi alanının dışındaymış gibi, kadının fikir cephesinin zayıf olduğu kabilinden bir algının yaygınlaştığı şu günlerde Sâmiha Annenin inanılmaz ama gerçek bir misal olduğunu belirtmek lazımdır diye düşünüyorum.

Rahmet Kapısı, Bağ Bozumu, İbrahim Efendi Konağı, Küplüce'deki Köşk, Abide şahsiyetler, Ah Tuna Vay Tuna, Edebi ve Manevi Dünyası İçinde Fatih, Türk Tarihinde Osmanlı Asırları, Mabette Bir Gece, Yolcu Nereye Gidiyorsun?, Maarif Davamız" gibi kırk küsur eserin müellifi olan Samiha Ayverdi, meselelere kadın duyarlılığıyla bakmış, kadınca bir üslubun mümessili olarak özellikle dönem gençliğini etrafına toplamayı başarmış ve onları bir anne şefkatiyle yetiştirmiş ve alanında bir ekol olmuştur.

Kadın kültür ve medeniyet ilişkisi bir şekilde ilintilendirilmemiş bir ülkede sabahtan akşama kadar kadının aldatılmışlığı, ezilmişliği, zavallılığı öne çıkarılıyorsa ve kadın sadece bu yönüyle ele alınıyorsa burada iyi niyet aramak sanırım çok da doğru bir yöntem olmasa gerek. Meselelere devamlı suretle bir acıklı şark dürbününden bakmak meseleleri çözmiyor, aksine sulandırıyor, sorunların kanıksanmasına ve dolayısıyla duyarsızlığa zemin hazırlıyor.

Kadının ezici bir çoğunluğunun kendi kültürel kodlarından ve normlarından bihaber olduğu, tarih şuuru, medeniyet telakkisi gibi sahalara tefekkür namına üç beş dakikayı dahi ayırmadığı bir coğrafyada ne yeni nesillerin yetişmesi, ne sağlıklı ailenin oluşması ve ne de huzurlu ve mutlu kadının çoğalması mümkün değildir.

8 Mart'ta atılan nutuklar kurtarsa kurtarsa günü kurtarır!

Kadını asla!

İşte Sâmiha Ayverdi, Münevver Ayaşlı gibi kadınların da yetiştiği bu topraklarda sürekli kadının ezilmişliğini, yıkılmışlığını ve aciziyetini öne çıkaranların sanki başka ve gizli bir gündemi varmış izlenimini ediniyor insan haklı olarak. Gözü morarmış olan bir avuç kadın öne çıkarılırken, böyle isimlerin hiç anılmıyor olması adlarının zikredilmemesi ilginç değil mi?

Bu erkek kadın kavgası gerçekten de var mı?

Mesela "Rahmet Kapısı" adlı eserinde Sâmiha Ayverdi, kadınlı erkekli bir hayatın İstanbul'da nasıl nezaketle, merhametle, adaletle ve şefkatle neşv-ü nema bulduğunu bir hatırat olarak çok güzel anlatır. Kendinden önce başkası olmak ince fikrinin bir özetidir bu eser. Ve zaten bütün ilişkilerde kendinden önce başkası olmakla güzelleşir her şey, filizlenir, yeşerir.

***Bir anne ki muhterem anneler âleminden
Elli yıl nesilleri emzirdi kaleminden!***

Sâmiha Ayverdi, vakıf kültürünün de yerleşmesi için büyük gayret göstermiştir. Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı'nın kurucusudur. Ayrıca İstanbul Fetih Cemiyeti, Yahya Kemal Enstitüsü ve Türk Kadınları Kültür Derneği gibi kuruluşlarda da aktif rol oynamıştır.

Çevresine çok duyarlı olan bu zarif kadın, sokaktaki maddi çirkinliği bile kendine dert edinmiş ve yaşadığı semtin caddelerine kendi elleriyle ağaçlar dikmiş ve yıllarca yakından ilgilenmiştir.

Yani kâinatı üst perdeden yaşamış, meselelere engin bir bilgi ve derinlikle bakmış ve çözüm yolları aramıştır. Ve bulmuştur da. Bütün eserlerinde hem sorunlarımız hem de reçeteleri birlikte verilir.

Bu topraklarda Sâmiha Annelerin çoğalmasıyla muhteşem maziyi daha muhteşem bir geleceğe taşıyabiliriz ancak. 1993 yılının Mart ayında hayata veda eden bu muhteşem kadını fikirleriyle, eserleriyle, tanımak ve tanıtmak lazım.

Ruhu şad, mekânı cennet olsun inşallah.

Muhabbetle kalınız.

*Meryem Aybike Sinan - Haber7
meryemaybike@gmail.com*